

ИНФОРМАЦИЯ

Относно

ВИСОКОПАТОГЕННА ИНФЛУЕНЦА А ПО ПТИЦИТЕ В ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО И ЕВРОПА ПРЕЗ СЕПТЕМВРИ И ОКТОМВРИ 2021 Г.

Резюме

След средата на септември настъпват значителни промени в епидемиологичната обстановка относно високопатогенната инфлуенца А по птиците (ВПИП) Н5 в Европа. Последните огнища на ВПИП Н5Н8 при птици, отглеждани в затворени помещения в североизточна Франция, Белгия и Люксембург са през август и началото на септември, след което няма съобщения за нови. ВПИП Н5Н1 се разпространява сред дивите птици (по конкретно патици, включително свирачка и зеленоглава патица) по протежение на миграционния път на диви птици в Северна Германия и Дания. Люксембург определя интродуцирането на нови птици като източник на инфекция.

Предполага се, че тези видове ще мигрират по-нататък на запад в Обединеното кралство, като много от тях вече са пристигнали с голям брой свирачки. Очакват се и други да пристигнат, като пикът най-вероятно ще е през декември. **В Обединеното кралство няма нови случаи на ВПИП при домашни птици или птици, отглеждани в затворени помещения от края на март 2021 г.** Последният случай на ВПИП Н5Н1 при диви птици е през юли 2021 г. в Шетландските острови и е открит в трупове на скуа (*Stercorarius skua*).

Щамът Н5Н1 при диви птици изисква пълна характеристика, за да се определят генетичните връзки в сравнение с вирусите на Н5Н1, открити през пролетта и лятото. Не може да се каже дали се касае за повторната поява на същия щам или за ново проникване в Европа на сходен или идентичен вирус. Въпреки това ВПИП Н5 продължава да циркулира ендемично сред дивите птици, особено в ниските страни на Северозападна Европа и крайбрежието на Балтийско море (Нидерландия, Финландия и Швеция). През следващите няколко седмици много диви патици, гъски и лебеди ще преминават през тези страни, за да мигрират обратно и да презимуват в Обединеното кралство. Някои от тези птици произхождат от места за размножаване в централен Сибир, където ВПИП в момента присъства в популацията на диви птици и имат контакт със заразени популации от домашни птици.

Счита се, че тези случаи най-вероятно са свързани с остатъчна инфекция от зимния сезон 2020/21 (и следователно не е ново проникване на вируса), и като такова повишаването на националното ниво на риск не се счита за подходящо на този етап. Въпреки това, появата на тези диви птици и птици, отглеждани в затворени помещения по това време на годината, в северозападна континентална Европа, е необичайна и изисква внимателно наблюдение на ситуацията.

Въведение

Епизоотологията на **инфекция с ВПИП Н5 в Европа** през есенно-зимния сезон на 2020/2021 г. бе безпрецедентна, както по отношение на броя на вирусните генотипове, така и по броя и видовете засегнати диви птици. Докладвани бяха множество положителни проби на ВПИП Н5 при домашни и диви птици. Основно вниманието е насочено към Северна Европа, създавайки предполагаемо голям натиск на инфекция, включително чрез замърсена среда в близост до помещения за производство на домашни птици. Обединеното кралство съобщава за 24 огнища при домашни птици и птици отглеждани в затворени помещения през есента/зимата на 2020/2021.

Белгия съобщава за огнище на ВПИП Н5N8 в Менен от 30 август 2021 г., засягащо 348 птици, отглеждани в затворени помещения, включително пилета, пуйки и токачки. На следващия ден е съобщено за пилета в заден двор в Chiny, като пет от деветте птици умират. **Люксембург** съобщава за ВПИП Н5N8 на 07 септември 2021 г. при 60 птици, отглеждани в затворено помещение. На 4 септември 2021 г. е съобщено за огнище на Н5N8 в Ардените в Североизточна **Франция**, касаещо заден двор с 592 птици, включително пилета, патици, гълъби, гугутки, пъдпъдъци, пуйки и египетски гъски. Всички птици са били държани на открито и по този начин са били изложени на риск от заразяване от диви птици, пряко или косвено.

В други части на Европа също бяха докладвани две огнища на Н5N1 при домашни птици. Едното огнище на Н5N1 е при пуйки (на 18 октомври 2021 г.) в Северна **Италия**. Другото огнище е при птици в заден двор в **Чехия** в края на септември. **Финландия** също съобщава за четири случая на Н5N1, открити в края на септември при колхидски фазани (*Phasianus colchicus*), включително три групи от по няколко хиляди птици, пуснати като дивеч по-рано през годината. В **Естония** в средата на октомври, Н5N1 бе открит при морски орел (*Haliaeetus albicilla*). **Русия** докладва за 18 случая на Н5/Н5N1 при птици, отглеждани в затворени помещения в заден двор/селски птици и три огнища на Н5 в птицеферми, започващи в края на септември/началото на октомври. **Украйна** съобщава за огнище на Н5 при птици в заден двор, в средата на октомври.

За краткия период между 15-и август и октомври 2021 г. няколко държави докладваха за положителни случаи на ВПИП при диви птици.

През есенния период на 2021 г. първите съобщени случаи на Н5N1 са били при белобуза гъска (*Branta leucopsis*) в Южна **Финландия** в началото на септември, което вероятно е началото на нова вълна от ВПИП, разпространяваща се на запад сред мигриращите водолюбивы птици. По-късно, на 14 октомври в Pellworm (Schleswig-Holstein) на северозападния бряг (Ваденско море) бяха открити неидентифицирани диви гъски и е съобщено на Световната организация за здраве на животните (ОИЕ) за ВПИП Н5N1. Има съобщения за допълнителни случаи на Н5N1 при диви патици в северозападна **Германия** (Schleswig-Holstein) (свирачки (*Mareca penelope*) и зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*)), също и засегнатата зоологическата градина в североизточна Германия (Mecklenburg-Vorpommern). Огромен брой свирачки зимуват във **Великобритания**, като броят им постепенно нараства през октомври и ноември, достигайки пик през декември с над 300 000 птици. Някои птици вече са пристигнали във Великобритания, но по-голямата част ще ги последват през следващите няколко седмици, след като прелетят през райони в Северна Европа, които в момента съобщават за ВПИП Н5N1 (включително Ваденско море, граничещо със северозападна Германия и Дания).

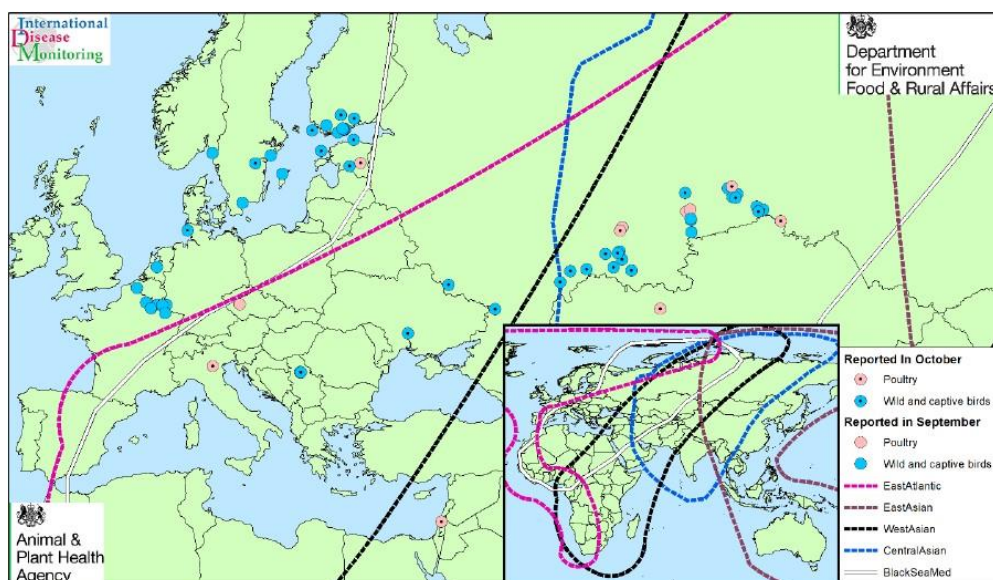
Случай на ВПИП Н5N8 бе докладван при ято канадски гъски (*Branta canadensis*) в Швеция в средата на октомври. В Естония в края на септември и средата на октомври

бе докладвано за две диви птици и в една птицеферма тип заден двор. Сърбия и Черна гора съобщават за три случая на H5N8 при неми лебеди (*Cygnus olor*), открити в периода между края на септември и средата на октомври.

За периода 12 август – 14 септември бе съобщено за 6 случая на H5N1 и два H5N8 във **Финландия**, H5N8 – 4 случая в **Нидерландия** и един в **Швеция**. Засегнатите диви птици са един бухал (*Bubo bubo*), два пойни лебеда (*Cygnus cygnus*), един ням лебед (*Cygnus olor*), чайка (*Larus canus*), сребриста чайка (*Larus argentatus*), две зеленоглави патици (*Anas platyrhynchos* и голям нирец (*Mergus merganser*) и др.

На 26 октомври бяха докладвани два случая на ВПИП H5N1 в Южна **Дания**. Единият в област Есаберг при зимно бърне (*Anas crecca*), другият при свирачка (*Anas Penelope*) в област Тьондер. И двете проби са взети във връзка с програмата за активен надзор.

На фигурата е показано разпределението на ВПИП H5 при домашни птици, птици, отглеждани в затворени помещения и при диви птици в Европа, докладвани през месеците септември и октомври 2021 г. пред ОИЕ.

Карта на ВПИП при домашни, диви птици и птици, отглеждани в затворени помещения за периода септември – октомври 2021 г.

* Пътища на миграция при прелетните птици.

Ситуацията в Обединеното кралство

До 15 септември 2021 г. във Великобритания няма нови съобщения за ВПИП H5 при домашни птици или птици отглеждани в затворени помещения, като последните докладвани огнища са на 31 март 2021 г. Последният докладван случай в Северна Ирландия е на 12 януари 2021 г. Няма и нови случаи на ВПИП H5 при диви птици след юли. Последните докладвани случаи са за трупове на скуа (*Stercorarius skua*), открити на Шетландските и Флананските острови (и двете в Шотландия), съответно на 20 юли и 27 юли 2020 г. Те се отнасят до отделни локализиранни инфекции в рамките на един колониален вид през лятото и не са непременно представителни за цялата ситуация на ниво Обединеното кралство в момента.

Огнищата на ВПИП Н5N8 при птици в задни дворове в **Люксембург, Белгия и Франция**, вероятно се дължат на остатъчна инфекциозност от сезон 2020/2021. Те изглеждат епидемиологично различни от обичайните места на крайбрежни смесвания с други птици (свързани със спирания на мигриращи птици), обикновено свързани с основните есенни миграционни движения във Великобритания. Като такива те предполагат относително малък риск за Великобритания, чрез движението на диви водолюбивы птици. **Въпреки това има доказателства, че рискът от проникване на ВПИП Н5 при диви птици във Великобритания се увеличава.** Разпространението на ВПИП Н5N1 при диви птици се наблюдава по северното крайбрежие на **Германия, Южна Дания (Ваденско море) и Нидерландия**, което е на миграционния път за мигриращите водолюбивы птици, летящи към Великобритания. **Освен това трябва да се отбележи, че може да се очаква генетично разнообразие, като се има предвид безпрецедентното разнообразие, открито във вирусните подтипове през 2020/2021 г.** Щамът Н5N1, открит при диви птици във Ваденско море изисква пълна характеристика, за да се определят генетичните връзки в сравнение с вирусите Н5N1, открити през пролетта/лято на 2021 г., за да се установи дали те са произлезли от повторно местно появяване или са свързани с ново проникване в Европа на сродни или идентични вируси.

Заключение

Съществуват доказателства, че имаме значителни промени в епидемиологията на ВПИП Н5 в Европа в последните години. Отчита се увеличаване на риска от проникване на ВПИП Н5 чрез диви птици във Великобритания от ниво **НИСКО** (събитието е рядко, но е възможно да се случи) до ниво **СРЕДНО** (случва се редовно). **Рискът от излагане на домашните птици и птици, отглеждани в затворени помещения на ВПИП Н5 в цяла Великобритания все още е НИСЪК** на фона на прилагани строги мерки за биосигурност.

Като се имат предвид всички фактори, с продължаващите откривания на нови случаи на **ВПИП Н5** в популациите на диви птици не само в Централна Азия и Южна Русия, но и по-близо до Великобритания, в Европа – Северна Германия, Дания и Нидерландия, заедно с предстоящото пристигане на повече мигриращи водолюбивы птици, **нивото на риска за Великобритания се очаква да се увеличи през есента и зимата.**

От особена важност е стриктното спазване на **добрите практики за биосигурност**. В тази връзка не само следва да се поддържа, но и да се преразгледа по-нататъшно подобрене на биосигурността. Необходимо е да се обърне специално внимание на преразглеждането на плановете за действие при извънредни ситуации, проверките за поддръжка и ремонт на покривите и сградите. Наред с това е нужно да се подобрят добрите практики за биосигурност към персонала, за да се предотврати разпространението на болести при домашни птици и птиците отглеждани в затворени помещения. Специално внимание трябва да се обърне при внасянето на оборудване и материали като постеля и външни опаковки, които може да са замърсени след излагане на околната среда.

През есенния сезон (до края на месец октомври 2021 г.) **в България** не са констатирани огнища и случаи на ВПИП при домашни и диви птици и птици, отглеждани в затворени помещения. Последните две констатирани огнища са на 5 май 2021 г. в област Пловдив. От изключителна важност са климатичните условия в страната ни през късната есен, от които зависи как ще се развие проникването на заболяването.

Над страната ни все още не се наблюдава засилен прелет на мигриращи птици по Източноевропейския миграционен маршрут. Както се вижда от представената по-горе карта с отразените случаи на **ВПИП Н5** на границата между Руската федерация и Казахстан, и другите страни, разположени на пътя на дивите прелетни птици от Западен Сибир към Европа и Северна Африка събитията у нас все още предстоят.

За подтиповете, идентифицирани през периода 2020 – 2021 г. до месец септември, трябва да се отбележи, че **A(H5N1)** е преобладавал два пъти повече от **A(H5N8)** при дивите птици. Докато за целия епидемичен период 2020 – 2021 г., **A(H5N1)** е бил около 10 пъти по-малко от **A(H5N8)** при дивите птици. При почти всички огнища, открити през същия период при домашни птици и птици, отглеждани в затворени помещения, е участвал само **ВПИП A(H5N8)**.

Необходимо е постоянно наблюдение и надзор на вирусите на **ВПИП A(H5)** при дивите птици в Европа. От октомври 2020 г. насам вирусите на **ВПИП A(H5)** участват с многобройни генотипове, които продължават да мутират и да се реасортират и се разпространяват сред популациите на диви птици и домашни птици в европейските държави.

Дружеството за защита на дивите птици извършва постоянно мониториране на видовете диви прелетни птици и в тясно сътрудничество с органите на **ОДБХ¹** по региони следва да организират кампанията за активен надзор на **ВПИП A(H5)**, както и таргетните видове за активно събиране на проби за лабораторията на **НДНИВМИ** за изследване.

Рискът от излагане на домашните птици, отглеждани в затворени помещения в България на **ВПИП Н5** все още е **НИСЪК** на фона на липсата на активен прелет по миграционните пътища по *Via Pontica* и *Via Aristotelis*. С настъпване на късната есен и зимния период на Балканите и създаването на условия за неговото активизиране е необходимо осигуряването на ранно откриване и оповестяване на бизнес операторите за повишаването на рисковете от **ВПИП Н5** и засилване на мерките за биосигурност в промишлените ферми на територията на страната.

Използван източник

<https://www.gov.uk/government/collections/animal-diseases-international-monitoring>

Други научни становища и актуална информация от областта на здравето, хуманното отношение и благосъстоянието на животните, антимикробната резистентност, африканка чума по свинете, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

<http://corhv.government.bg/>

<http://corhv.government.bg/?cat=27>

<http://corhv.government.bg/?cat=71>

ИЗГОТВИЛ:

Зооинж. д-р Надежда Луканова, онс, старши експерт
Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ
01.11.2021 г

¹ Областна дирекция по безопасност на храните към Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ)